

Od tajemnicy do objawienia

CZEŚĆ I: PRZEGLĄD

TEKST PRZEWODNI: Dn 2,20.

ZAKRES STUDIUM: Dn 2; Iz 41,26; 46,8-10.

WPROWADZENIE: Proroctwo Dn 2 daje panoramiczny przegląd historii od czasów imperium babilońskiego po koniec świata. Ale ten najważniejszy proroczy sen nie został dany Danielowi czy innemu prorokowi, ale pogańskiemu królowi. Bóg czasami działa w dziwny sposób! Nie tylko uczestniczy w dziejowych wydarzeniach i kieruje nimi, ale także troszczy się o osobiste wyzwania i doświadczenia swoich dzieci.

TEMATY LEKCJI

1. Czas snu. Bóg dał Nebukadnesarowi proroczy sen niedługo po tym, jak ten wstąpił na tron babiloński. W tym czasie król walczył o utrwalenie swojej władzy.

2. Znaczenie snu. W wyobrażeniach użytych w proroczym śnie Bóg objawił królowi, że wszystkie królestwa tego świata w końcu przeminą, a królestwo Boże panować będzie wiecznie.

3. Zakres snu. Sen Nebukadnesara obejmuje szeroki zakres dziejów - od imperium babilońskiego po koniec świata. Ukazuje Boga jako najwyższego Władcę nad potęgami świata.

ZASTOSOWANIE: Istotnym aspektem snu jest zapewnienie, iż możemy powierzyć nas los Bogu. Bóg jest prawdziwym źródłem mądrości i mocy. Odpowiedział na modlitwę Daniela i objawił treść oraz interpretację snu prorokowi. Takiego Boga możemy czcić i służyć Mu z ufnością!

CZEŚĆ II: KOMENTARZ

1. Czas snu. Nebukadnesar miał ów proroczy sen w drugim roku swojego panowania (w 603 roku p.n.e.). Ta informacja powoduje chroniczną trudność, do której musimy tu się odnieść. Z Dn 1 wiemy, że Nebukadnesar najechał Judę w pierwszym roku swojego panowania. W tym czasie Nebukadnesar sprowadził do Babilonu między innymi Daniela i jego przyjaciół. Dowiadujemy się także, że czterech judejscy jeńcy zostali poddani szkoleniu, które trwało trzy lata. W Dn 2 czytamy, że Nebukadnesar powołał Daniela „na namiestnika całej prowincji babilońskiej i na naczelnego zwierzchnika wszystkich magów babilońskich” (Dn 2,48). Na pierwszy rzut oka wydaje się, że w drugim roku panowania Nebukadnesara Daniel już ukończył swoje trzyletnie szkolenie, które rozpoczął w pierwszym roku panowania króla. Najlepszym rozwiązaniem jest potraktować „pierwszy rok” wspomniany w Dn 1 jako „rok wstąpienia na tron” Nebukadnesara, zgodnie z poniższą tabelą.

Szkolenie Daniela	Panowanie Nebukadnesara
Pierwszy rok	Rok wstąpienia na tron (najazd na Judę)
Drugi rok	Pierwszy rok panowania
Trzeci rok	Drugi rok panowania (sen)

Tabela ta pomaga nam zrozumieć, że pierwszy rok Nebukadnesara jako króla był liczony jako rok wstąpienia na tron, odpowiadający pierwszemu rokowi niewoli Daniela. W tym czasie Nebukadnesar właśnie wstąpił na tron babiloński. Był to ważny czas dla nowego króla. Jak to zazwyczaj bywało, nowy władca musiał utwierdzić swoją władzę, upewniając się, że żaden rywal nie stanie na jego drodze, a wasale pozostaną pod jego panowaniem. To właśnie podczas takich okresów przekazania władzy najczęściej dochodziło do buntów i powstań. Zatem w drugim roku swojego panowania Nebukadnesar podjął kilka kampanii militarnych w celu umocnienia swojej władzy.

Nic dziwnego, że w takich okolicznościach król zaniepokoił się swoim niecodziennym snem. Sny mogły zwiastować nieszczęścia, spiski, a nawet śmierć króla. Ponadto Babilończycy przywiązywali ogromną wagę do snów. Posiadali znaczną kolekcję ksiąg poświęconych precyzyjnym metodom interpretacji snów. Ponadto babilońscy królowie mieli na swoim dworze specjalistów od wykładania snów. Jak zauważa pewien komentator, „na starożytnym Bliskim Wschodzie wróżbici byli jednocześnie akademickimi i religijnymi przywódcami. Jak relacjonuje Berossos w *Historii Babilonii*, Mezopotamczycy wierzyli, że bogowie obdarzali ludzi wiarą, ale nie dawali im całej wiedzy. Boska wiedza pozostawała więc niedostępna dla zwykłych ludzi, ale można było do niej dotrzeć przez rozszyfrowanie zakodowanych przesłań, co wymagało biegłości wróżbitów. Jeśli sprawozdanie Enmedurany można traktować poważnie, Mezopotamczycy wierzyli, że wróżbici byli w stanie rozszyfrować

przesłania dlatego, że bogowie dawali im interpretacje” (Wendy Widder, *Daniel*, Story of God Commentary nr 20, Grand Rapids 2016, s. 47).

Jednak w zaistniałych okolicznościach żaden ekspert nie był w stanie rozszyfrować snu, jako że król po prostu go nie zapamiętał! Król uznał, że gdyby babilońscy specjaliści potrafili mu opowiedzieć to, co mu się śniło, wówczas mógłby też ufać ich interpretacji. Jakaż więc była jego frustracja, kiedy dowiedział się, że jego nadworni mędracy są zupełnie bezsilni i nie potrafią odkryć tajemnicy jego snu. Nic dziwnego, że wydał tak surowy wyrok.

2. Znaczenie snu. Sen o posągu zbudowanego z różnych materiałów oznaczał kolejne światowe imperia, począwszy od Babilonu aż po ustanowienie wiecznego królestwa Bożego. Poszczególne materiały są coraz niższej wartości ale za to coraz mocniejsze od góry do dołu (z wyjątkiem stóp), co może wskazywać degradację kolejnych imperiów. Ellen G. White wyjaśnia: „Babilonia, osłabiona i podupadła, przeminęła, gdyż jej władcy w swym dobrobycie uważali się za niezależnych od Pana, a chwałę swego królestwa przypisywali ludzkim dokonaniom. Królestwo Medów i Persów ściągnęło na siebie gniew nieba, gdyż prawo Boże zostało przez nie podeptane. W sercach większości jego obywateli nie było miejsca dla bojaźni Pańskiej. Nikczemność, bluźnierstwo i zepsucie wzięły górę. Kolejne królestwa były jeszcze bardziej niegodziwe i zepsute — wypadały coraz gorzej pod względem moralnej wartości” (Ellen G. White, *Prorocy i królowie*, Warszawa 2018, wyd. 5, s. 277).

Jak wskazuje interpretacja, każde królestwo dojdzie do kresu i zostanie zastąpione przez kolejną potęgę, aż kamień uderzy w stopy posągu i zniszczy go zupełnie, a potem sam wypełni całą ziemię i stanie się wielką górą. Mimo pozornego majestatu i potęgi, posąg nie ostoi się długo, zwłaszcza że stoi na stopach z niezbyt pewnej mieszaniny żelaza z gliną.

We śnie Bóg ukazał królowi obraz, który był mu bliski. Wielkie posągi były wznoszone w starożytnym świecie, zazwyczaj jako wyobrażenia bóstw. Ponadto występowanie metali symbolizujących różne historyczne epoki także było znane co najmniej wiek przed Nebukadnesarem, np. u Hezjoda (ok. 700 p.n.e.). Tak więc wygląda na to, że Bóg posłużył się pewnymi wyobrażeniami, które mogły być już znane królowi, aby przekazać przesłanie zupełnie nowe dla niego. W tej kwestii powinniśmy zauważyć, że pewien aspekt snu musiał być zupełnie nowy dla Nebukadnesara, gdyż nie znajduje odpowiednika nigdzie poza *Biblią*. Ten aspekt to kamień, który uderzył w stopy posągu, stał się górą i wypełnił całą ziemię.

Kamień i góra przywołują fragmenty *Biblii* opisujące górę świątynną wznoszącą się ponad wzgórzami (Iz 2,3-3). W Iz 11,9 występuje odwołanie do świętej góry Boga jako ziemi wypełnionej poznaniem Pana. W Iz 6,3 cała ziemia jest wypełniona chwałą Pana Zastępów. W *Księdze Psalmów* jednym z często występujących tytułów Boga jest „skała” lub „moja skała” (Ps 18,3.32.46; 19,15; 28,1; 31,3-4; 42,10; 62,3.7-8; 71,3, 78,35; 89,27; 92,16; 94,22; 95,1; 144,1). Nebukadnesar mógł nie rozumieć wszystkich implikacji symboliki kamienia w jego śnie, ale każdy, kto znał *Pismo Święte*, musiał bezbłędnie kojarzyć kamień z wiecznym panowaniem Boga.

3. Zakres snu. Po pierwsze, sen ukazuje szeroki zakres dziejów - od imperium babilońskiego aż do końca świata. Został dany pogańskiemu królowi, by wskazać, że Król królów jest ostatecznym Władcą każdego ludzkiego królestwa. Przy pomocy tego snu i jego interpretacji przedstawionej przez Daniela Nebukadnesar otrzymał przypisany kurs filozofii dziejów.

Po drugie, interpretacja snu została objawiona przez Boga Danielowi. Babilończycy, mimo całego wykształcenia i „naukowych publikacji” na temat interpretacji snów, okazali się niezdolni do skorzystania ze źródła wiedzy potrzebnej do rozwiązania tajemnicy.

Po trzecie, kiedy studiujemy posąg jako wyobrażenie światowych imperiów i systemów władzy, odnosimy wrażenie, że znaczna część tego, co symbolizuje posąg, nadal istnieje. Jednak kiedy patrzymy na posąg jako symbol sekwencji światowych imperiów, uświadamiamy sobie, że żyjemy w czasie ostatecznym. Jednak bez względu na chronologię ostatecznych wydarzeń nadal możemy żyć w pewności, że Kamień nadchodzi!

Po czwarte, sen należy rozumieć w połączeniu z modlitwą Daniela. Modlitwa ta jest punktem zwrotnym rozdziału i zawiera najważniejsze teologiczne oświadczenie o mądrości i mocy Boga (Dn 2,20-22).

CZĘŚĆ III: ZASTOSOWANIE

1. Czy Bóg kiedykolwiek zakomunikował ci coś we śnie? Kiedy zdarza ci się śnić, jak to wyjaśniasz? Czy postrzegasz sny jako przejaw zaniepokojenia, psychicznego zmęczenia, a może jako normalny proces zachodzący w mózgu, czy może raczej jako przesłania od Boga? Skąd możesz wiedzieć, że jakiś sen pochodzi od Boga?

2. Bóg dał Nebukadnesarowi sen zawierający znane mu wyobrażenia, by objawić mu coś, czego nie znał. Czego możesz się nauczyć z tej metody nauczania, kiedy próbujesz wyjaśniać ewangelię bliźnim?

3. Ta lekcja daje pewną możliwość przyjrzenia się samemu sobie. Poproś uczestników lekcji, by odpowiedzieli sobie na następujące pytania,

- Jak możesz osiągnąć tego samego rodzaju spokojną ufność, jaką widzisz u Daniela przedkładającego problem Bogu? Czy podzielasz poczucie misji, jakie widzisz u Daniela i jego przyjaciół, którzy pełnili swoje obowiązki w życiu politycznym Babilonu?

- Czy możesz ufać Bogu we wszelkich okolicznościach twojego osobistego życia? Czy rozumiesz, że potrzebujesz Jego mocy i mądrości w celu rozwiązania twoich problemów - zarówno wielkich jak i małych? Uzasadnij swoją odpowiedź.

- Jakie wyzwania obecnie stoją przed tobą i dlaczego wymagają mądrości danej przez Boga - takiej jak ta, która pomogła Danielowi wyłożyć sen króla? Czy ufasz Bogu, iż udzieli ci takiej mądrości? Dlaczego tak albo dlaczego nie?
- W jaki sposób przesłanie zawarte we śnie Nebukadnesara pomaga ci żyć chrześcijańskim życiem nadziei?